

2019-06-13

Dnr 11651-2019

Kontaktperson
Samhällsbyggnadsavdelningen
Elisabet Weber
010-224 16 89
elisabet.weber@lansstyrelsen.se

Regeringskansliet
Näringsdepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se
gunilla.blomquist@regeringskansliet.se

Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet SOU 2019:13 Er beteckning; M2019/00661/S

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne, hädanefter Länsstyrelsen, bedömer att Agenda 2030-delegationens slutbetänkande lämnar en väl genomarbetad analys och många viktiga förslag i arbetet med att genomföra Agenda 2030 och verka för de globala målen för hållbar utveckling i Sverige.

Länsstyrelsen ställer sig bakom förslaget att Agenda 2030 får utgöra definitionen av Hållbar utveckling. Länsstyrelsen vill särskilt understryka och välkomna delegationens tydliggörande att Agenda 2030 inte är ett tvärgående perspektiv utan en sammanhållen målstruktur – ett ramverk - som bl.a. förenar ett stort antal redan etablerade perspektiv.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget avseende de uppdrag som är riktade till länsstyrelserna.

- att ge länsstyrelserna i uppdrag att, i samverkan med andra aktörer inom länen, verka för att målen i Agenda 2030 nås samt sprida information om Agenda 2030-arbetet på lokal och regional nivå samt
- att länsstyrelsen får uppdrag att arrangera regionala Agenda 2030-forum för olika sektorer och aktörer på lokal och regional nivå samt att dessa ska arrangeras vid minst ett tillfälle under perioden 2020-2023 och genomföras i samverkan med landstingen och i samråd med länets kommuner och andra relevanta aktörer på lokal och regional nivå
- att länsstyrelsen återrapporterar resultaten av forumen till regeringen som underlag för regeringens arbete med agendan.

Länsstyrelsen förutsätter att vi får resurser för genomförandet (samordning, information/utbildning och regionalt forum).

Länsstyrelsen ställer sig bakom betänkandets förslag till att regeringen ska åta sig att från och med budgetpropositionen för 2022 i en bilaga redovisa en nulägesanalys samt en samlad redovisning av regeringens arbete med Agenda 2030.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att tillsätta en parlamentarisk Agenda 2030-kommitté med uppdrag att o m 2030 kontinuerligt ta fram underlag till regeringen i form av uppföljning, utvärdering och förslag till åtgärder för att genomförandet ska drivas framåt.

Länsstyrelsen ställer sig bakom förslaget om ett riksdagsbundet mål för genomförandet av Agenda 2030, samt delar betänkandets motiv till att detta bidrar till långsiktighet i det nationella arbetet, visar Sveriges åtagande på ett tydligt sätt och lägger grund för uppföljning.

Länsstyrelsen delar betänkandets bedömning att det kommunikativa arbetet kring Agenda 2030 bör drivas av olika aktörer, där länsstyrelsen är en, som anpassar informationen till respektive verksamhet och målgrupp.

Länsstyrelsen delar betänkandets bedömning om att en lösning i form av en nationell digital kommunikationsplattform för genomförandet av Agenda 2030 i dagsläget inte är ett effektivt verktyg för genomförandet eftersom målgrupperna är så många och disparata.

Länsstyrelsen delar betänkandets bedömning att det finns stora behov av att tillskapa eller utnyttja en befintlig digital plattform eller portal som digitalt tillgängliggör data och statistik för aktörerna så att de kan följa utvecklingen och skapar möjligheter till ansvarsutkrävande.

Kapitel 3 Agenda 2030 och hållbar utveckling

Länsstyrelsen ställer sig bakom betänkandets förslag om att Agenda 2030 får utgöra definitionen av *hållbar utveckling*. Länsstyrelsen vill särskilt understryka och välkomna delegationens tydliggörande att Agenda 2030 inte är ett tvärgående perspektiv utan en sammanhållen målstruktur – ett ramverk - som bl.a. förenar ett stort antal redan etablerade perspektiv. Betänkandet lyfter med fördel hur dessa övergripande principer (t.ex. mänskliga rättigheter, jämställdhet), specifika gruppers villkor eller rättigheter (t.ex. nationella minoriteter, personer med funktionsnedsättning), eller enskilda frågor (t.ex. alkohol och tobak, livsmedel) relaterar till Agenda 2030 och kommer samman i det övergripande målet om en hållbar utveckling. Betänkandet synliggör på ett bra sätt att miljömålen är den miljömässiga dimensionen.

Kapitel 4 Sveriges åtagande kräver handling

Länsstyrelsen välkomnar betänkandets förslag, där flera av förslagen är särskilt angelägna, för att skapa förutsättningar inom staten för ett genomförande av Agenda 2030. Länsstyrelsen delar betänkandets konstaterande att det är särskilt viktigt i genomförandet av Agenda 2030 att målen i agendan beaktas i all löpande verksamhet samtidigt som det tvärsektoriella arbetet kontinuerligt måste utvecklas inom staten. I utvecklingsarbetet blir det centralt att de tre hållbarhetsperspektiven miljö, sociala och ekonomiska blir bättre sammankopplade, integrerade i verksamhetens samtliga delar och för att därigenom främja nya möjligheter. För länsstyrelsernas arbete skapar betänkandets förslag nya möjligheter till verksamhetsutveckling av länsstyrelsernas olika uppdrag och möjligheter till att utveckla vår samverkan med andra aktörer; nationellt, regionalt och lokalt. Länsstyrelsen bedömer förslagen som berör den regionala och lokala nivån som väl avvägda och särskilt viktiga för genomförandet. Länsstyrelsen välkomnar de förslag som är riktade till länsstyrelserna. Se vidare under Kapitel 9.

Kapitel 5 Riksdagen beslutar om mål och ramar

Länsstyrelsen ställer sig bakom förslaget om ett riksdagsbundet mål för genomförandet av Agenda 2030, samt delar betänkandets motiv till att detta bidrar till långsiktighet i det nationella arbetet, visar Sveriges åtagande på ett tydligt sätt och lägger grund för uppföljning. Det föreslagna riksdagsbundna målet för Agenda 2030 kommer att tillföra ett helhetsperspektiv på miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling.

Kapitel 6 En kommitté för förslag och uppföljning

Länsstyrelsen delar betänkandet analys och slutsats att det i genomförandet är viktigt med en bred politisk förankring och en långsiktighet. Länsstyrelsen tillstyrker därför förslaget och motiven till att tillsätta en parlamentarisk Agenda 2030-kommitté med uppdrag att t o m 2030 kontinuerligt ta fram underlag till regeringen i form av uppföljning, utvärdering och förslag till åtgärder för att genomförandet av Agenda 2030 ska drivas framåt. Länsstyrelsen ser på positivt på kommitténs analysarbete som skapar möjligheter till att identifiera möjliga målkonflikter och synergier, så att genomförandearbetet medvetet kan drivas framåt utan onödiga fördröjningar och skapar förutsättningar för regeringen att fatta beslut om effektiva och ändamålsenliga åtgärder.

Kapitel 9 Stärkta förutsättningar för lokal och regional nivå

Länsstyrelsen delar betänkandets bedömning att kommuner och landsting har centrala roller i genomförandet av Agenda 2030. Länsstyrelsen har tillsammans med övriga regionala aktörer, Region Skåne och Kommunförbundet Skåne samt Skånes kommuner och civilsamhället ett flertal utvecklade samverkansplattformar och partnerskap. Länsstyrelsens delar betänkandets bedömning att tydliga roller och

ansvar, tydligt ledarskap, samordning och samverkan är viktiga förutsättningar för genomförandet av agendan.

Behov av samordnad och anpassad statlig styrning

Länsstyrelsen noterar att betänkandet uppmärksammar länsstyrelsernas viktiga roll regionalt utifrån vårt breda uppdrag som sträcker sig över många samhällsintressen samt att vi som den statliga myndigheten på regional nivå har goda möjligheter att utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta med en samordnad och anpassad styrning.

Länsstyrelsen delar betänkandets analys och konstaterande att det är viktigt att olika statliga myndigheter på ett tydligt sätt i olika rapporter och vägledningar kommuniserar hur deras uppdrag hänger ihop med genomförandet av Agenda 2030 arbetet. Länsstyrelsen bedömer att en utveckling av statliga myndigheters rapporter och vägledningar kommer att underlätta länsstyrelsens arbete väsentligt eftersom det idag finns oklarheter och onödiga målkonflikter som tar kraft från genomförandet och leder till effektivitetsförluster.

Länsstyrelsens roll och regional samverkan i arbetet med Agenda 2030

Länsstyrelsen ställer sig bakom betänkandets förslag om att ge länsstyrelserna i uppdrag att, i samverkan med andra aktörer inom länen, verka för att målen i Agenda 2030 nås samt sprida information om Agenda 2030-arbetet på lokal och regional nivå. Länsstyrelsen noterar att uppdraget liknar det tidigare uppdraget som länsstyrelsen hade i sitt regleringsbrev 2018.

Länsstyrelsen är regeringens förlängda arm regionalt, därmed har regeringen stora möjligheter att styra länsstyrelserna genom lagar, förordningar, instruktioner och uppdrag i sitt arbete med genomförandet av agendan i Sverige. Länsstyrelserna har idag en utvecklad samverkan mellan de 21 länsstyrelserna inom samtliga sakområden och en gemensam förvaltningsorganisation av IT stöd. För Agenda 2030 arbetet finns en särskilt beslutad organisation mellan länsstyrelserna som möjliggör gemensam kompetensutveckling, likartade arbetsätt, samverkansplattformar för att dela erfarenheter och goda exempel.

Att ge länsstyrelserna ett regionalt samverkansuppdrag bedömer länsstyrelsen som angeläget, relevant och lämpligt utifrån länsstyrelsens breda samhällsuppdrag som omfattar i stort sett samtliga politikområden som är av stor vikt för genomförandet av agendan t ex samhällsplanering, miljö, energi och klimat, krisberedskap integration, folkhälsa och mänskliga rättigheter. Därtill har länsstyrelserna i överensstämmelse med sin instruktion¹ en viktig funktion att åstadkomma samordnad och anpassad statlig styrning genom att utifrån ett statligt

¹ Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion

helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande samt inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. I Skåne finns, sedan 2018, en etablerade en regional samverkan kring Agenda 2030 där länsstyrelsen samverkar med bl a Region Skåne och Lunds universitet.

Inom flera av agendans målområden har länsstyrelsen idag beroende på uppdragens art olika typer av tillsyn och uppföljningsuppdrag, t ex Regionala miljömålsuppföljningen, uppföljning av mäns våld mot kvinnor, uppföljning integration, folkhälsouppdrag, Regional bostadsmarknadsanalys, tillsyn PBL och MB. Genom dessa olika uppdrag får länsstyrelsen en regional överblick och skapar regionala lägesbilder.

Länsstyrelsen delar betänkandets konstaterande att landets kommuner har en avgörande roll för att få till stånd genomförandet på den lokala nivån samt att landstingen har utifrån sitt regionala utvecklingsansvar och som upprättare av regionala utvecklingsstrategier nivån en central roll för i implementeringen av Agenda 2030.

Kapitel 10 Forum för dialog

Länsstyrelsen tillstyrker delegationens förslag att länsstyrelsen får uppdrag att arrangera regionala Agenda 2030-forum för olika sektorer och aktörer på lokal och regional nivå samt att dessa ska arrangeras vid minst ett tillfälle under perioden 2020-2023 och genomföras i samverkan med landstingen och i samråd med länets kommuner och andra relevanta aktörer på lokal och regional nivå. Länsstyrelsen tillstyrker även förslaget att länsstyrelsen återrapporterar resultaten av forumen till regeringen som underlag för regeringens arbete med agendan.

Länsstyrelsen och den regionala nivån bör enligt länsstyrelsen också ha en delaktighet i det nationella forumet för Agenda 2030 och i rapporteringen av genomförandet. Länsstyrelsen kan därmed bli en del av lokal och regional uppföljning och utvärdering av Agenda 2030.

Länsstyrelsen har genom sitt breda uppdrag lång och gedigen erfarenhet samt naturliga ingångar till länets kommuner. I genomförandet av sina uppdrag bistår länsstyrelsen länets aktörer, däribland landstingen och kommuner, med underlag och kunskap samt bygger partnerskap med länets kommuner, regionen, näringsliv och berörda organisationer samt civilsamhället. Sammanfattningsvis gör detta länsstyrelsen till en naturlig arrangör av regionala forum varje mandatperiod.

Kapitel 15 Att kommunicera Agenda 2030

Länsstyrelsens tillstyrker betänkandets förslag att regeringen och de statliga myndigheterna bör kommunicera och tillgängliggöra hur myndigheternas egna

verksamhet bidrar till genomförandet av Agenda 2030 och att den kommunikationen ska betraktas som en naturlig och integrerad del av myndigheternas verksamhet och kärnuppdrag. Förslaget kommer att underlätta för samtliga aktörer på regional och lokal nivå genom att staten därmed tydliggör hur mål, policyer, programverksamhet och överenskommelser bidrar till genomförandet av agendan.

Länsstyrelsen delar betänkandets bedömning att ovanstående även kommer att bidra till att synliggöra om det finns luckor i regeringens och myndigheternas arbete. En tydlig kommunikation underlättar att för samtliga att se vilka mål som både den egna och andras verksamheter berör samt vilka mål och delmål som inte beaktas. På så vis skapas bättre förutsättningar för samhällsaktörer och individer att förhålla sig till pågående arbete samt identifiera vilka eventuella insatser eller vilka eventuella samarbeten som krävs för att agendan ska uppnås.

Länsstyrelsen delar betänkandets bedömning om att en lösning i form av en nationell digital kommunikationsplattform för genomförandet av Agenda 2030 i dagsläget inte är ett effektivt verktyg för genomförandet. Länsstyrelsen har gjort liknande erfarenheter inom andra områden att det är en nästan omöjlig uppgift att finna sätt och verktyg som passar många och disparata målgrupper eftersom varje målgrupp har sina specifika behov av skraddarsydd kommunikation som inte kan tillgodose genom en enda gemensam digital plattform. Länsstyrelsen delar även betänkandets slutsats att det kommunikativa arbetet bör drivas av olika aktörer, där länsstyrelsen är en, som anpassar information till respektive verksamhet och målgrupp.

Länsstyrelsen delar betänkandets bedömning att det finns stora behov av en digital plattform eller portal som digitalt tillgängliggör data och statistik för aktörerna så att de kan följa utvecklingen och möjliggör ansvarsutkrävande. Här kan de nyckelindikatorer som utvecklats under ledning av Rådet för främjandet av kommunala analyser (RKA) vara av betydelse.

Beslutande

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har samhällsbyggnadsdirektör Petar Cavala, miljödirektör Annelie Johansson och landsbygdsdirektör Matz Hammarström deltagit. Länsarkitekt Elisabet Weber har varit föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Ola Melin

Elisabet Weber